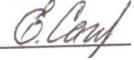

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної
та початкової освіти
протокол №1 від 21.08.2020

завідувач кафедри Саган О.

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ОК 22 Методика навчання природничої освітньої галузі
ОК 22.1 Методика навчання природознавства (скорочений термін)**

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Спеціальність **013 Початкова освіта**
Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Херсон 2020-21

1.Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Методика навчання природознавства
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти / денна
Кількість кредитів/годин	5 кредити / 150 годин
Семестр	V-VI семестр
Викладач	Наталія Борисенко (Nataliia Borisenko), кандидат педагогічних наук, доцент (Candidate of pedagogical sciences, associate professor PhD in Education) https://orcid.org/0000-0001-9403-5009
Посилання на сайт	http://webnc.kspu.edu/
Контактний телефон, месенджер	(0552)326766
Email викладача:	nataborisenchik15@gmail.com
Графік консультацій	понеділок, 16:00-17:00, ауд. 208 або за призначеним часом
Методи викладання	лекційні заняття, практичні роботи, тестові завдання, творчі завдання індивідуальні завдання
Форма контролю	екзамен

2. Ознаки курсу:

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
3	2	Початкова освіта	1	Нормативний

3.Анотація дисципліни: дисципліна включає теми пов'язані з теоретичними та методичними основами реалізації основних освітніх завдань освітньої галузі «Я досліджую світ» відповідно до нових форматів Нової української школи та розглядає зміст, структуру, форми, методи, засоби, інструменти навчання природознавства в початковій школі.

Мета та завдання дисципліни: Мета і завдання даного курсу тісно пов'язані з освітньо-кваліфікаційними вимогами до вчителя початкової школи, який оволодів поглибленими фундаментальними психолого-педагогічними та природничими знаннями інноваційного характеру, набув досвіду застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань галузі «Природознавство» та «Я досліджую світ» відповідно до форматів Нової української школи.

Завданнями курсу визначаємо такі, що забезпечують формування загальних та фахових компетентностей майбутнього вчителя початкових класів, а саме:

Теоретичні:

- формування у здобувачів освіти знань про структуру процесу навчання природознавства, розкриття змісту і завдань методики навчання природознавства як педагогічної науки, ознайомлення студентів із шляхом включення знань про природу в практику навчання учнів початкової школи, формування знань про методи і прийоми ознайомлення учнів з природою та особливості розкриття основних змістовних ліній курсу природознавства.

Практичні:

-*володіти* навичками створення практично-орієнтованих завдань природничого змісту, *володіти* навичками *оцінювання* навчальних досягнень молодших школярів у процесі навчання природознавства, *визначати* значення і місце краєзнавчого куточка, куточка живої природи, географічного майданчика, навчальне-дослідної ділянки в системі вивчення природознавства в початкових класах, *управляти* об'єктивно процесом формування природничих понять у молодших школярів; *розрізняти* засоби наочності, які використовуються в процесі навчання природознавства; *обґрунтовувати* ефективність вибору засобів наочності відповідно до дидактичної мети; *застосувати* вибрані засоби наочності у процесі навчання природознавства; *виготовляти* саморобні засоби наочності; аналізувати зміст підручників і навчальних посібників; *добирати* оптимальні методи навчання з метою ефективного досягнення дидактичних цілей у конкретних педагогічних ситуаціях цілісного процесу навчання природознавства, *встановлювати* взаємозв'язки між різними формами організації процесу навчання природознавства в початкових класах; *визначати* макроструктуру уроку в конкретних педагогічних ситуаціях, його тип; *розробляти* методику організації і проведення уроків природознавства всіх типів; *складати* їх детальні конспекти;

4. Програми компетентності та результати навчання

Програмові результати мають виявитися у сформованих предметно-спеціальних (фахових) та загальних (genericcompetences, transferableskills) компетентностях, які базуються на визначених знаннях, вміннях та здатностях:

В процесі вивчення курсу здобувач освіти отримує такі компетентності:

Загальні компетентності :

ІК.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

– **здатність спілкуватися державною мовою.** Досконало володіти всіма стилями і жанрами усного і письмового мовлення для комунікації з суб'єктами освітнього процесу, з різними соціальними і професійними групами;

– **здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.** Виявляти національну й особистісну гідність, екологічну свідомість та активність, дбати про розвиток і функціонування суспільства на засадах сталого розвитку; мати й обстоювати власну позицію незалежно що відповідає інноваційним методам навчання.

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підходу до освітнього процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності, розвитку учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно розв'язувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій та ресурсів для розв'язання освітніх завдань та комунікативних задач у професійній діяльності й у повсякденному житті.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
5 кредитів / 150 годин	30	24	96

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

1. Інформаційний ресурс «Природознавство 3-4» (комплект навчально-методичних матеріалів) та електронний конструктор уроку. Природознавство. 3 клас (за підручником Г.Гілберт). Версія 3.0 Методичний комп'ютерний посібник 35 конспектів усіх уроків до курсу «Природознавство. 3 клас» у форматі doc (Microsoft Word) 35 медіа-презентацій до усіх уроків у форматі ppt (Microsoft PowerPoint).

2. Програмний продукт «Natural History» для 3,4,5 класів.

3. Web-мультимедіа енциклопедія дисциплін природничого циклу <http://webnc.kspu.edu/>

7. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається відвідування очне, або дистанційне, практичних, лекційних занять та наповнення методичного кейсу завданнями для самостійного опрацювання. З метою формування фахової компетентності особлива увага приділяється здатності здобувача освіти застосовувати відкриті освітні ресурси, комп'ютерну підтримку освітнього процесу, вмінню впроваджувати інтерактивні методи навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань), використанню відкритих освітніх ресурсів, моделюванню тих ситуацій реальних протиріч та утруднень що трапляються у професійній діяльності вчителя початкової школи.

Силабус курсу складено з урахуванням Державних стандартів освітньої галузі «Природознавство», нових форматів навчання в рамках програм «Я досліджую світ», «Інтелект України», «На крилах успіху», «SmartKids». В рамках навчального курсу

передбачається залучення студентів до активної навчально-пізнавальної діяльності під час практики та волонтерських проєктів. До практичних занять студенти готуються за планом, складають конспекти уроків, виготовляють необхідну наочність.

На практично-семінарських заняттях студенти навчаються виконувати методичні завдання, працювати з методичною літературою, творчо її використовувати. Студенти мають набути вміння складати фрагменти і конспекти уроків, проводити уроки, ділові ігри.

Окремі питання, такі як аналіз змісту підручників і програм з кожної теми курсу, методика роботи за окремими темами, вивчаються на практичних заняттях та під час самостійної роботи. На заняттях розкриваються загальні питання методики (мета і завдання навчання, зміст, форми, засоби) та методика розкриття основних змістовних ліній курсу природознавства. Загальні питання методики навчання природознавства винесено на самостійне опрацювання.

Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно рівне ставлення.

8.Схема курсу:

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Методи і форми навчання природознавства					
Тиждень _ дата, академічних годин	Тема1. Предмет і завдання методики навчання природознавства. Основні виклики природничої освіти	Лекція, практичне	1. 9.	Завдання: Ознайомитися з характеристикою природознавчих змістових ліній програм Нової української школи. Зробити аналіз відповідності змісту програм та підручників з природознавства та галузі «Я досліджую світ».	5б.
	Самостійна робота	Наочні методи навчання природознавства Творче індивідуальне завдання:(матеріали за тематикою повідомлень знайдіть за посиланням http://webnc.kspu.edu/ К.Д. Ушинський про вивчення природи в початковій школі. Ознайомтесь з відкритими освітніми ресурсами, що допомагають унаочнити природні явища. Розробіть схему моделі, що ілюструє явище природи. Короткий змістовний аналіз підручників К.Д.Ушинського “Дитячий світ” та “Рідне слово”			10 б.
Тиждень _	Тема2:	Лекція,	1. http://web	Завдання	10б.

дата, академічн их годин	Різноманітність методів навчання природознавства. Практично-орієнтовані завдання з природознавства	практичне	nc.kspu.edu / 2.	1.Розробити план конспект фенологічної екскурсії (тема «Осінь»). Доберіть дидактичний матеріал (загадки, вірши, приказки). Побудуйте проблемний виклад. Обґрунтуйте можливість і доцільність вибору цього методу навчання в конкретній ситуації. На прикладі уроків „ Як обертається Земля ”. „ Зміна дня і ночі ”, „ Зміна пір року ” продемонструйте різноманітність створення проблемних ситуацій різного типу. Оберіть доцільні. Наведіть приклади орієнтовних практично-орієнтованих завдань для визначених тем курсу:(за підручником І.Грущинської).	
	Тема 3: Словесні методи навчання природознавства	Лекція, практичне	http://web nc.kspu.ed u/	Завдання: 1. Побудуйте репродуктивну бесіду. Назвіть види запитань у цій бесіді. Поясніть яких вимог слід дотримуватися під час її побудови. Обґрунтуйте доцільність вибору репродуктивної бесіди в конкретній ситуації. 2. Побудуйте евристичну бесіду двома способами. Доведіть об'єктивну можливість її побудови на конкретному власне предметному змісті. Назвіть прийом, використаний для створення проблемної ситуації. Прокоментуйте методику організації евристичної бесіди. Вкажіть на різницю між двома способами її організації. 3. Розробіть репродуктивну розповідь. Обґрунтуйте доцільність її вибору в конкретній ситуації. Виділіть структурні частини в її змісті. Проілюструйте реалізацію всіх дидактико-методичних вимог до використання репродуктивної розповіді як	10б.

				методу навчання природознавства.	
Тиждень _ дата, академічн их годин	Тема 4: Дослідницькі методи навчання	Лекція, практичне	http://webnc.kspu.edu/	Проаналізуйте зміст дослідів, які передбачені програмами галузі «Природознавство» та «Я досліджую світ». Розподіліть їх на групи за тривалістю виконання. 1.Визначіть, які з перелічених дослідів природознавства можуть бути репродуктивними, а які практично-орієнтованими. 2.Розробіть методику репродуктивного досліду, який проводитиметься фронтально. 3.Розробіть методику практично-орієнтованого досліду, який виконуватиметься з різною мірою самостійності учнів. 4.Розробіть детальний конспект уроку (тема на вибір: Корисні копалини. Пісок і глина. Корисні копалини. Залізна руда. Торф і нафта. Повітря. Властивості води).	10б.
Тиждень _ дата, академічн их годин	Тема 5: Предметні уроки з природознавства (2 год.) План 1.Предметній урок-форма навчання в практиці початкової школи. 2.Вимоги до сучасного предметного уроку з природознавства. 3.Аналіз предметного уроку з природознавства. Очікувані результати: студенти мають навчитися	Лекція, практичне	2, лекційний матеріал, http://webnc.kspu.edu/	Розробіть структуру та проведіть фрагмент комбінованого уроку з теми за вибором «Океани та материки», «Форми земної поверхні». З цієї метою: - складіть логічну схему власне предметного змісту теми уроку; - визначіть макроструктуру такого уроку; - визначіть власне педагогічні цілі та дидактичні цілі (задачі) і підцілі (підзадачі) на кожному етапі; - виберіть об'єктивно найефективніші методи досягнення дидактичних цілей; - виберіть або змодельуйте конкретні методичні прийоми розв'язання	10б.

	<p>визначати типи уроків з природознавства, їх макроструктуру; фактори, що зумовлюють варіативність макроструктури уроків; складати структурно-логічні схеми предметного змісту природознавства; визначати макроструктуру уроку, його тип; розробляти методику організації і проведення уроків природознавства предметного типу; розробляти їх детальні конспекти.</p>			<p>дидактичних підзадач у структурі кожного методу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - прокоментуйте методику вашого варіанту організації і проведення кожного етапу уроку відповідно до його психо-дидактичної суті та специфіки власне предметного змісту. <p>2.Визначте тип уроку з обраної теми, макроструктуру; фактори, що зумовлюють варіативність макроструктури уроків; доберіть необхідний наочний матеріал та обладнання для проведення уроку, запропонуєте практично-орієнтоване завдання.</p> <p>3.Зробіть самоаналіз уроку за поданою схемою.</p>	.
<p>Тиждень _ дата, академічн их годин</p>	<p>Тема 6: Уроки-екскурсії (2год.) План. 1.Характеристика макроструктури уроків екскурсій з природознавства різних типів. 2.Вимоги до уроків екскурсій з природознавства різних типів. 3.Методика проведення поточного уроку-екскурсії. 4.Вступний та узагальнюючий уроки-екскурсії. Очікувані результати: студенти мають навчитися</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>2., лекційний матеріал, http://webn.c.kspu.edu/</p>	<p>1.Розробити конспект уроку-екскурсії з теми «Горизонт. Сторони горизонту. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. (4 кл. поточний урок-екскурсія)». «Компас. Орієнтування за компасом». 2.Проаналізувати матеріал програми 3-4 кл освітньої галузі «ЯДС» з метою визначення тем, оптимальних для проведення екскурсій. Бажано спиратися на краєзнавчий матеріал. 3.Запропонуйте та розробіть план краєзнавчої екскурсії. Охарактеризувати зміст діяльності учнів на кожному етапі екскурсії.</p>	10б.

	<p>визначати такий тип уроку з природознавства як екскурсія, їх макроструктуру; фактори, що зумовлюють варіативність макроструктури уроків-екскурсій; складати структурно-логічні схеми; визначати макроструктуру уроку-екскурсії; розробляти методику організації і проведення уроків-екскурсій; розробляти їх детальні конспекти.</p>				
<p>Тиждень _ дата, академічн их годин</p>	<p>Тема 7: Інтегровані уроки (2год.) План</p> <p>1.Характеристика макроструктури інтегрованих уроків з природознавства.</p> <p>2.Вимоги до уроків інтегрованих з природознавства.</p> <p>3.Методика проведення інтегрованих уроків. Робота з фреймами. Створення лепбуків. Технології створення інтелект-карт (В.Шаталов, Т.Б'юзен).</p> <p>3.Аналіз інтегрованого уроку.</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>10., http://webnc.kspu.edu/</p>	<p>1.Розробити відповідно до структури інтегрованого уроку конспект уроку літературного читання та природознавства «Вітер» (за мотивами оповідань В.Сухомлинського «Звідки у вітру сила» та «Ласкавий вітер і холодний вітруган»). Обо оберіть тему за власним бажанням.</p> <p>2.Запропонуйте варіант лепбука для обраної теми. Ознайомтесь з матеріалом технології створення інтелект-карт (В.Шаталов, Т.Б'юзен).</p> <p>3.Зробіть самоаналіз уроку за поданою схемою.</p>	<p>10б.</p>

	<p>Очікувані результати:студенти мають навчитися створювати лепбуки, інтелект-карти за методикою В.Шаталова, Т.Б'юзена до уроків інтегрованого типу.</p>				
	<p>Тема 8: Формування просторового мислення на уроках природознавства План 1.Знайомство з приладами орієнтування на місцевості. 2.Орієнтування на місцевості за природними об'єктами, небесними тілами та іншими ознаками. 3.Створення об'єктів AR-реальності під час формування просторових понять. Очікувані результати: студенти мають ознайомитися з методикою орієнтування за місцевими ознаками,навчитися формувати у дітей уявлення про орієнтування на місцевості за місцевими ознаками, поняття «компас» і визначення сторін горизонту за компасом, вміти</p>	<p>Лекція,</p>	<p>Лекційний матеріал, запропоновані покликання на електронні ресурси, http://webnc.kspu.edu/</p>	<p>Матеріал до лекції 1.Визначте за програмою НУШ місце теми «Україна на карті» та вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів. 2. Складіть конспект уроку до однієї з тем: «Червона Книга України», «Материки», «Географічна карта». «Річки України» (оберіть тему за власним бажанням, але відповідно до програми).Запропонуйте завдання на формування просторових уявлень в учнів на уроці. Ознайомтеся з геграфічними мобільними додатками орієнтування на місцевості: Google Maps: Найвідоміший і найпопулярніший додаток з картами. Зручна навігація, фотографії, прокладання маршрутів, інформація про об'єкти та інші корисні функції в одному додатку. Єдиний недолік — потрібен доступ до інтернету (якщо постійної можливості підключитися до мережі немає, можна завантажити ділянку карти і користуватися нею в дорозі). Maps.me Одна з найбільш відомих програм з картами. Працює без виходу в інтернет. З дому завантажуєте необхідні міста або країни на свій пристрій, а потім користуєтеся, не переживаючи за трафік.</p>	<p>10б.</p>

	<p>формувати уміння визначати сторони горизонту за місцевими ознаками і за компасом, вміти розвивати просторові уявлення учнів, мотивувати бажання виконувати завдання групою.</p>			<p>Travel Safe Додаток, який допоможе в найкоротші терміни викликати екстрені служби. Працює більш ніж в 200 містах. Завдяки GPS, додаток сам відправляє службам ваше місцерозташування і координати.</p>	
	<p>Самостійна робота</p>	<p>Завдання до лекції(колоквиум): Питання для обговорення та перевірки базових знань:</p> <p>1.Перегляньте відеоролики, подумайте як використати матеріал під час створення проекту (Українська озвучка, спрощення поданого матеріалу, до урок з якої теми використати) https://youtu.be/UqH_OUreWvg https://youtu.be/Ik1flm2JKvc https://youtu.be/vwhg1agOiuM</p> <p>2.Ознайомтеся з текстом лекції та додатковим матеріалом, що міститься за покликанням, дайте відповідь на питання: Основні цілі і завдання проектної технології. Основні типи проектів. Основні етапи проекту. Чому, на Вашу думку В програмах Нової української школи велика роль приділяється проектним методам (технологіям) навчання?</p>			<p>10.</p>

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання:

Контроль знань та вмінь студентів з дисципліни «Методика навчання природознавства» здійснюють шляхом, виконання тестових завдань, контрольних робіт, проведення залікових уроків, складання конспектів уроків. Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості.

Форма (метод) контрольного заходу, критерії оцінювання та бали.

Практичні роботи: 1-10 балів (max. 10 балів за 7 практичних робіт)

Підсумковий тест за дисципліну – оцінюється у 15 балів та входить до теоретичної частини екзамену.

Самостійна робота для студентів денної форми навчання оцінюється у 10 бали і входить до теоретичної частини контролю.

Наповнення кейсу завданнями для самостійної роботи є обов'язковим та оцінюється на заочній формі навчання у відповідності до кількості годин, що відведені на самостійну роботу на самостійну роботу

100 балів (максимально) студент отримує за знання теоретичного матеріалу, наявність кейсу з дисципліни, (Освітні програми, та інші нормативні документи, глосарій курсу, підготовку фрагментів уроків, знання та вміння аналізувати тексти, складання тестових завдань. Відповіді на практичних роботах: сумарно складаються зі знання теоретичного матеріалу програми та засвоєння змісту нормативних документів, враховується створення кейсу та результати тестування.), виконання практичних завдань оцінюється у 10 балів.

Студенти можуть отримати до 5% бонусних балів за виконання індивідуальних завдань, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, конкурсах, неформальній та інформальній освіті (зокрема, участь у навчанні на вебінарах «На урок», «Освіторія» та ін. за наявності сертифіката участі).

10. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання відповіді на колоквиумі (усної / письмової).

За шкалою ECST	Рівень навчальних досягнень студента	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
А	високий		Відповідь характеризується повнотою, глибокими, системними знаннями з усього курсу, здобувач освіти <i>знає</i> завдання дисципліни, методи навчання, швидко <i>встановлює</i> взаємозв'язки між різними формами організації процесу навчання та виховання в межах курсу; спираючись на завдання природничої галузі програми; <i>вміє</i> обирати рамки навчання, що відповідають новим умовам НУШ, <i>демонструє</i> засвоєння провідних світоглядних ідей, положень, що складають основу системи наукового світорозуміння, що в сукупності забезпечує формування природничої, природничо-технічної та екологічної компетентностей учнів початкової школи, <i>демонструє</i> засвоєння створювати практично-орієнтовані завдання, здатен коригувати особистісні знання, <i>має</i> бажання застосовувати свої знання у професійній діяльності під час реалізації освітніх завдань у галузі у Новій українській школі.

В	високий		Відповідь характеризується повнотою, глибокими, системними знаннями, студент <i>має</i> міцні ґрунтовні знання демонструє знання передового педагогічного досвіду, <i>здатен</i> до рефлексії та критичного самоаналізу, але спирається на рекомендації викладача не проявляючи творчої ініціативи, не завжди використовує новітні педагогічні технології удосконалення навчального процесу. Викладення матеріалу відбувається на продуктивному рівні.
С	достатній		Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Знання студента є достатніми для розкриття питання, він вільно <i>користується</i> термінологією, <i>може</i> розкрити методичні засади створення логічно-структурних схем уроків курсу громадянська освіта. Допущені огріхи та помилки у відповіді <i>виправляє</i> самостійно.
D	середній		Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Студент <i>відтворює</i> основний матеріал за поданою викладачем схемою, засвоєні знання не може самостійно пов'язати із практичною діяльністю.
Е	початковий		Відповідь характеризується фрагментарністю, неповнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Викладення матеріалу відбувається з численними огріхами та порушенням логіки, на репродуктивному рівні.
X	низький		Відповідь відсутня. Повторне складання екзамену / заліку або повторне вивчення дисципліни.

Критерії оцінювання на практичному занятті з курсу «Методика навчання освітньої галузі «Природознавство»

За шкалою ECST	Рівень навчальних досягнень студента	Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
А	високий	5	Відповідь або виконання завдання характеризується правильністю та повнотою без допомоги викладача. Студент правильно <i>обирає</i> оптимальні методи навчання з метою ефективного досягнення дидактичних цілей у конкретних педагогічних ситуаціях та ціннісних орієнтирів громадянської та історичної галузі, швидко <i>встановлює</i> взаємозв'язки між різними формами організації освітнього процесу в межах курсу; швидко <i>розробляє</i> методику організації і проведення занять громадянської освіти із застосуванням сучасних педагогічних технологій; <i>складає</i> їх детальні конспекти; <i>використовує</i> методики з елементами творчої діяльності; <i>виражає</i> власну соціальну позицію щодо природи, суспільства, світу; вміє організовувати ціннісно-орієнтовану діяльність молодших школярів, <i>вміє</i> швидко та правильно визначати педагогічні цілі в реальних педагогічних змістового модулю.
В	високий	4	Відповідь або виконання завдання характеризується повнотою з незначними огріхами без надання допомоги з боку викладача. Студент <i>вміє</i> розробляти методику організації і проведення уроків природознавство всіх типів; <i>складає</i> їх конспекти; <i>аналізує</i> зміст підручників і навчальних посібників з метою вибору оптимальних методів навчання; для ефективного досягнення освітньої та виховної мети <i>використовує</i> передовий педагогічний досвід, здатен до рефлексії та критичного самоаналізу, але спирається на рекомендації викладача не проявляючи творчої ініціативи, не завжди

			використовує новітні педагогічні технології удосконалення навчального процесу.
C	достатній	3	Відповідь або виконання завдання характеризується недостатньою повнотою, але правильністю без надання допомоги викладача. Студент <i>володіє</i> обсягом знань та умінь, які є необхідними для розкриття теми, <i>користується</i> термінологією, однак визначення поняттям надає неточно. <i>Знає</i> програмний матеріал змістової історичної та суспільствознавчої галузей програми НУШ, , правильно <i>формулює</i> освітню та виховну мету відповідно до кожної теми, <i>має</i> практичні навички у написанні конспектів, <i>здає</i> використовувати методи, що відповідають змісту і характеру теми, наочні посібники та додатковий матеріал обирається раціонально, але не завжди використовується ефективно, інколи потребує надання консультативної допомоги викладача.
D	середній	2	Відповідь або виконання завдання характеризується неповнотою і проводяться за допомогою консультації викладача. Значну частину матеріалу студент наводить на репродуктивному рівні, неточно використовує терміни або зазнає труднощів під час надання визначень ключовим поняттям теми. Студент <i>знає</i> основні теми курсу, <i>має уявлення</i> про його структуру та проблематику, але його знання мають загальний характер, іноді не підкріплені прикладами Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях: при складанні та проведенні уроків потребує консультативну допомогу з боку викладача.
E	початковий	1	Відповідь або виконання завдання характеризується фрагментарністю іє можливими тільки за умови надання консультативної допомоги викладача. Має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Викладення матеріалу відбувається на репродуктивному рівні зі значною кількістю огріхів та неточностей. Студент <i>частково володіє</i> матеріалом з теми, <i>не користується</i> ключовими термінами, <i>не може самостійно</i> запропонувати логічно-структурну схему уроку з галузі «Природознавство» освіти початкової школи Студент знає основні теми курсу, але його знання мають загальний характер, конспекти уроків пише за шаблоном, наочні посібники та ТЗН використовує рідко, не здатен до рефлексії. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні
X	низький	0	Відповідь або виконання завдання характеризується неправильністю та фрагментарністю, відбуваються під керівництвом викладача. Теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою курсу, засвоєно частково, необхідні практичні уміння не сформовано. Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

За шкалою ECST	Рівень навчальних досягнень студента	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за самостійну роботу
A	високий	1	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент <i>системно володіє</i> матеріалом і <i>може презентувати</i> його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою НІТ, <i>має</i> власну думку щодо викладеного матеріалу, <i>здає</i> її <i>аргументувати, робить</i> висновки. <i>вміє</i> організувати ціннісно-орієнтовану діяльність молодших школярів, <i>здає</i> до рефлексії та критичного самоаналізу.
B	високий	0,2	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент <i>володіє</i> матеріалом і може

			<i>презентувати</i> його перед аудиторією.
C	достатній	0,25	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент <i>може доповісти</i> основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
D	середній	0,4	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
E	початковий	0,5	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
X	низький	0	Завдання виконано невчасно і є дублюванням відомих джерел інформації. Оформлення не відповідає вимогам, що висуваються до даного виду робіт. Студент не орієнтується у змісті представленого матеріалу.
F	незадовільний	0	Завдання не виконано.

11. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні:

1. Типові освітні програми для закл. Загальної середньої освіти 1-2 та 3-4 класи. –К.: Видавництво «Світоч», 2019. – 336с.
2. Борисенко Н.М. Основні напрями теорії та технології природничо-математичної освіти у початковій школі. / Н.М.Борисенко, Л.А.Сухіна - Херсон: Айлант, 2010.- С.42-60.
3. Борисенко Н.М. Інтеграція природничо-математичних знань у початковій школі / Сухіна Л.А., Саган О.В.,Н.М. Борисенко. – Херсон: Вид-во ХДУ, 2006.-76с.
4. Борисенко Н.М., Сухіна Л.А. Методики природничо-математичнихдисциплін у питаннях та відповідях / Н.М.Борисенко/- Херсон: Айлант, 2007.- С.42-78.

Додаткові:

5. Садкіна В. І. 101 цікава педагогічна ідея. Як зробити урок цікавим / Х.: Вид. група «Основа», 2008.— 88 с.
6. Садкіна В. І. Маленькі секрети учительського успіху. Навчаємо з радістю. / В.І.Садкіна Х.: Вид. група «Основа», 2017.— 144 с.
7. Садкіна В.І. Кольорова вкладка «Рефлексія- особливий вид мислення та етап уроку» // Педагогічна майстерня. - №10.– 2014.– С. 14.
8. Тарасенко Г.С.Навчаємо пізнавати природу. Позакласна виховна робота з молодшими школярами/Г.С.Тарасенко– Х.:Вид.група „Основа”, 2008.-204,[4]с.- (Серія „Виховання в школі”).
9. Плющ Ю.Ю. Кейс-технологія в початковій школі. Порадник для вчителя.— Х.:Вид.група «Основа», 2019.—127с.
- 10.Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укладач Н.П.Наволокова. – Х.:Вид.група «Основа», 2009.- 176с. – (Серія «Золота педагогічна скарбниця»)
11. Терно С.О. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчоїосвіти.- Запоріжжя : Просвіта, 2009.- 268с.
12. Ярош Г.С., Седова Н.М.Сучасний урок у початковій школі. 33 уроки з використанням технології розвитку критичного мислення.- Х: Вид.група «Основа», 2005.- 240с.

Інтернет-ресурси:

13. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczyia.pdf>, вільний. Видавнича група «Основа» «Мій конспект», «Усі уроки», «Електронний конструктор уроку» <http://e-kniga.in.ua>;
14. Освітній сайт "Шкільна освіта" - <http://www.school.edu-ua.net/>
15. Всеукраїнський шкільний портал - <http://www.school.ed.net.ua/>
16. Освітній сайт "Освітнянська мережа України" - <http://www.ednu.kiev.ua/>
17. Острів знань. Освітній портал - <http://ostriv.in.ua/>
18. Електронна платформа «Нова українська школа», www.nus.inf.ua

19. .Електронна платформа «Нова українська школа», www.nus.org.ua